

Tre seminarier om samhällsekonomiska kalkyler teori, praktik, beslutsprocesser anordnade av NVF 21

Hjalmar Strömberg
Vägverket Sverige

Här finns underlaget

All seminariedokumentation finns på

<http://ptl.fi/NVFnorden/priv/nvf21/index.htm>

Läs , där finns mycket matnyttigt och tänkvärt.

Teori mars 2006

[Vad en samhällsekonomisk kalkyl och vad innehåller den?](#)

Jan-Eric Nilsson, VTI

[Sammanställning av CBA i de nordiska länderna](#)

Stephanie Lyk-Jensen, Danmarks transportforskning

[Kritik mot den samhällsekonomiska analysen](#)

Tore Sager, Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet

[Filosofiska aspekter på kostnads-nyttoanalyser](#)

Sven-Ove Hansson, KTH

[Bedre politisk beslutningsgrundlag- velfærdsøkonomiske overvejelser om fordelingsaspektet i samfundsøkonomiske analyser](#)

Niels Buus Kristensen, Danmarks transportforskning

[Är kalkylen jämförbar?](#)

Sofia Grahn-Voorneveld, SIKa

[Utökade CBA-analyser](#)

Joonas Hokkanen, Paavo Ristola Oy

[Fördelningseffekter i olika länder i samband med internationella infrastrukturprojekt](#)

Thomas Odgaard, Cowi

[Vad förväntar sig politiker av fördelningsanalyser?](#)

Jukka Räsänen, VTT

[Fördelningseffekter av trängselavgifter](#)

[Stockholmsförsöket](#)

Jonas Eliasson, Transek

[Användning av sammanfattande olikhetsmått](#)

Harald Minken, TÖI

Hultkranz frågeställningar och iakttagelser från semiariet

- Vems verktyg?
- Hur presenteras kalkylerna?
- Behöver vi fördelningsviktad analys?
- Multikriterieanalys
- Fördelningsanalyser behövs
- Empiriska utmaningar

Den samhällsekonomiska kalkylen i teorin

- Vad är det?
  - Hur gör man?
  - Vad finns med?
  - Hur kan den utvecklas?
  - Vad kan kritiseras?
-
- Kritik mot analysen
  - Filosofiska aspekter på analysen

Kritiken

- Allt för stora förenklingar
- Jämförelser görs där jämförelser inte är möjliga
- Det teorin förutsätter är inte möjligt eller önskvärt i praktiken
- Subjektiva värderingar ligger i botten på kalkylen

Praktik mars 2007

[Samhällsekonomiska kalkyler](#)

Strömberg

[Letbaneprojektet mellem Lundtofte/Lyngby og Glostrup/Brøndby](#)

Bøgelund

[Effektanalys av stornätsplan/](#)

Sarkkinen

[Ekstern kvalitetssikring av konsepter i tidlig planleggingsfase \(KS1\)](#)

Midtbø

["Geografiska fördelningseffekter"](#)

Eliasson

[Samfunnsøkonomisk lønnsomhet og trafikkulykker](#)

Elvik

[Stockholms trängselavgifter](#)

Eliasson

[Erfaringer etter stegningen av bomringen i Trondheim/](#)

Tretvik

[A Socio-economic Assessment of proposed road user charging schemes in Copenhagen](#)

Rich

[Fördelningsanalys \(efterstudie\) av Helsingfors-Lahtis motorväg \(PPP-projekt\) – samhällsekonomiska effekter av motorväg](#)

(ppt)/Murto

[Oslopakke 3 Faglig grunnlag kontra politiske prioriteringer](#)

Stølan

Den samhällsekonomiska analysen i praktiken några avskräckande exempel

- [Letbaneprojektet mellem Lundtofte/Lyngby og Glostrup/Brøndby](#)
- [Samfunnsøkonomisk lønnsomhet og trafikkulykker](#)
- [Oslopakke 3 Faglig grunnlag kontra politiske prioriteringer](#)

Slutsats från praktikseminariet

- Många exempel på att samhällsekonomiska analyser inte påverkat ställningstagande om fortsatt verksamhet.
- Få exempel på att analyserna fått avgörande betydelse

Beslutsfattande september 2007

Nordsjöhamn

Ronald Westermark/Vägförvaltningen

o Politikere, cost-benefit analyser og beslutningsprocesser

Claus Hedegaard Sørensen/Tetraplan

o What determines the decision-makers' preferences for road investments? Evidence from the Norwegian Road Sector

James Odeck/Norwegian Public Roads Administration

o Samfundsøkonomiske vurderinger i beslutningsprocesser på trafikområdet: Hvorfor fungerer det ikke?

Professor Petter Næss/Aalborg Universitet

o Politikerens ønske til beslutningsgrundlaget

Matti Saarinen, riksdagsledamot, trafikdelegationen

Beslutsfattande

Två frågor, med olika svar

Vilken roll har den samhälleekonomiska analysen i beslutsprocessen?

Hur påverkar den samhällsekonomiska analysen beslutsprocessen?

Vad kan förbättra beslutsfattandet?

- Effektbeskrivningar
- Anslag och finansiering
- Riskanalys
- Problemformulering
- Relevant jämförelsealternativ

Sammanfattning av tre seminarier

- **Det finns en serös och viktig kritik mot samhällsekonomiska kalkyler och analyser. Analyser och kalkyler kan bli bättre.**
(Slutsats från Långholmen)
- **När kalkyler och analyser görs för att förbättra beslutsunderlaget, bygger inte alltid den vidare planeringen och de faktiska besluten på den seriösa kritiken mot kalkylerna, utan på andra mer oförutsägbara eller outtalade invändningar.**
(Slutsats från Soria Moria)
- **Även om samhällsekonomisk analys efterfrågas i beslutsunderlaget spelar den en liten roll för de faktiska besluten.**
- (slutsats från Sørup)

Än en gång en uppmaning

Läs dokumentationen från seminarierna. Där finns mycket att hämta

<http://ptl.fi/NVFnorden/priv/nvf21/index.htm>